

Tárgytematika / Course Description

Társadalmi szerepvállalás, társadalmi aktivitás

AKLM_SSTM010

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Nárai Márta

Félév / Semester: 2023/24/2

Beszámolási forma /

Assesment: Vizsga

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 0/0/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 12/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A tantárgy célja a társadalmi felelősségvállalás elméleti és gyakorlati ismeretanyagának átadása, a különböző részvételi, szerepvállalási lehetőségeknek (eszközöknek, technikáknak) a megismertetése, azok eredményességének, hatékonyságának, befolyásoló erejének, korlátainak, nehézségeinek számbavétele.

Az ismeretek átadása mellett a tantárgy célja egyben a szemléletformálás is: azaz, hogy a hallgatók ne csak elsajátítsák az ismereteket, hanem megértsék a közösségért és a civil társadalomért felelős cselekvés szemléletének fontosságát (közösségi elköteleződés, közösségi problémamegoldás), beépítsék saját értékrendjükbe a társadalmi felelősségvállalás/szerepvállalás értékét és igényét, és olyan közösségi szakemberré váljanak, akik képesek a közösség ez irányú aktivizálására.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

Feldolgozásra kerülő témakörök:

- Állampolgári felelősség, jogok, kötelességek, társadalmi felelősségvállalás, - szerepvállalás állampolgári összefüggései
- A különböző társadalmi szereplők felelősségvállalása, szerepvállalása, és ennek előfeltételei
- Önkéntesség egyéni és szervezeti aspektusai
- Társadalmi részvétel; szociális és közösségi összefüggései
- Közösségi részvétel, passzív és aktív részvételi formák, kirekesztettek bevonása

- Párbeszéd a lakossággal, közösségi tervezés
- Társadalmi mozgalmak
- CSR – vállalati társadalmi felelősségvállalás
- Közfelelősség – közigazgatás-szervezetek társadalmi felelősségvállalása
- Hazai és nemzetközi pozitív kezdeményezések (best practice-k) bemutatása

---

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

A tárgy vizsgás tárgya, értékelése ötfokozatú skálán (jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen) történik.

A tárgy aktív részvételt vár el a hallgatóktól.

A hallgatóknak alapvetően két feladatot kell teljesíteniük a félév során:

- 1) Egy olyan társadalmi szereplő (akár állampolgár, civil szervezet, közigazgatás-szervezet, vállalat) társadalmi szerepvállalásának/ felelősségvállalásának power pointos bemutatása, amely példaértékű – egyéni feladatmegoldással
- 2) Egy társadalmi felelősségvállalási akcióprojektet kell kidolgozni és megvalósítani. Az akcióprojektet power pointos prezentációval mutatják be a hallgatók, melyben beszámolnak a projekt menetéről a tervezéstől a megvalósításig, illetve a tapasztalataikról. A feladat megoldható egyénileg, párban vagy csoportosan (3-4 fő)

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Kötelező irodalom:

Budai I. – Nárai M. (szerk.) (2012) *Együttműködés és felelősségvállalás tanulása a szociális és közösségi munkában*. c. kötet egyes tanulmányai Széchenyi István Egyetem, Győr.

Nárai M. – Reisinger A. (2016) *Társadalmi felelősségvállalás és a részvétel – a lokális és területi közösségi folyamatokban*. Dialóg Campus, Budapest–Pécs.

AJÁNLOTT IRODALOM / RECOMMENDED MATERIAL

Bartal Anna Mária (2019): „Vissza a jövőbe” – A magyar önkéntesség harminc évéről három tételben. In: *Civil Szemle*, 1. szám, 15-32. o.

B. Erdős Márta–Knyihár Éva (2015): Pécs Partnerség: lépések a közösségi tervezés felé. In: *Civil Szemle*, 1. szám, 25–47.o.

Budai I. – Nárai M. (szerk.) (2011) *Közösségi munka – társadalmi bevonás – integráció*. c. kötet egyes tanulmányai. Széchenyi István Egyetem, Győr.

Czike Klára – Kuti Éva (2005) *Önkéntesség, jótékonyág, társadalmi integráció*. Nonprofit Kutatócsoport és Önkéntes Központ Alapítvány, Budapest.

Csabai Lucia (2015): A társadalmi részvétel online útjai. In: *Civil Szemle*, 4. szám 71–87.o.

Dömös Mariann (2016): A centro sociale . Egy alulról építkező civil kezdeményezés, avagy az „olasz kulturális gyöngyszem”. In: *Civil Szemle*. 3. szám, 25–46.o.

Kákai László (2004) *Önkormányzunk értetek, de nélkületek! Pártok és civil szervezetek a helyi társadalmakban*. Századvég Kiadó, Budapest.

Fejér Máté (2016): zangla projekt. A kultúrák között zajló közösségi munka lehetőségei egy himalájai buddhista faluban. In: *Civil Szemle*. 3. szám, 71–96.o.

Kelen Annamária (2017): Széthúzó helyi közösségek – Színházzal a társadalmi integrációért. In: *Civil Szemle*, 4. szám, 95–118.o.

Nárai Márta (2022): Aktivitás, cselekvés, részvétel egy fenntarthatóbb társadalomért. In: Balázs László–Rajsányi-Molnár Mónika–András István (Szerk.): *Megújuló közgazdaságtan*. Dunaújváros: DUE Press. 9-23. o.

Nárai Márta – Reisinger Adrienn (2017): *A civil/nonprofit szervezetek működési keretei*. Jegyzet. 2. frissített kiadás, Széchenyi István Egyetem – UNIVERSITAS –GYŐR Nonprofit Kft., Győr.

Nárai Márta–Tóbiás László (szerk.) (2022): *Az önkéntesség színei*. Budapest: Gyerektoparadicsom Alapítvány – Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Pedagógiai, Humán- és Társadalomtudományi Kar.

Nizák Péter – Péterfi Ferenc (2005) A közösségi részvétel – társadalmi és hatalmi beágyazottság. In: Márkus E. (szerk.) *Ismerd, értsd, hogy cselekedhess*. EMLA, Budapest;

Örülök, hogy segíthettem ... Beszélgetések a társadalmi szerepvállalásról. (2006) Kossuth Kiadó, Budapest.

Pataki Gy. (2007) Bölcs „laikusok” – Társadalmi részvételi technikák a demokrácia szolgálatában. In: *Civil Szemle*. 3. 144–156. o.

Péterfi Ferenc (2015): Közösségi tervezéssel a városok-városrészek megújulásáért. In: *Civil Szemle*, 2. szám 39–55.o.

Pósfáy P.(2008) Együtt tervezve a közös jövőt... Esettanulmány. In: *Parola*. 2. 3–7. o.

Reisinger Adrienn–Nárai Márta (2022): Érték és értékteremtés vállalati megközelítésből – elmélet és gyakorlat. *Civil Szemle*. 3. szám 5–27. o.